НАЧИНСКЕ (ПОРЕДБЕНЕ) РЕЧЕНИЦЕ

Поредбеним или начинским реченицама означава се начин на који се врши радња главне реченице.

*Живио је **како** је хтио.*

Начин вршења радње се најчешће описује **поређењем** због чега се називају начинске или поредбене реченице.

Трчао је ***као** да му живот зависи од тога.*

Подврстом начинских реченица сматрају се и **количинске реченице**.

*Јели су **колико** су могли.*

Поредбене реченице у свом значењу имају елемент количине. Радња зависне реченице може са радњом главне реченице имати однос **једнакости** или **неједнакости**.

1. Поредбеноначинским реченицама казује се *једнакост* онога што се износи зависном и главном реченицом и такве поредбене реченице везују се везницима: *као, као што, како* и сл.

*Пиши **као што** говориш. Једе **као да** је од глади побјегла.*

2. Поредбеним реченицама износи се и *неједнакост* онога што се износи зависном и главном реченицом. Такве поредбене реченице везују се везницима: *него да, него што, но*, а будући да допуњују неки компаратив или компаративни израз из главне реченице, не одвајају се зарезима.

*Прошла је боље **него што** се надала. Боље да то урадим данас **него да** оставим за сутра.*

УСЛОВНЕ РЕЧЕНИЦЕ

Зависне реченице које исказују услов за вршење радње главне реченице зову се **условне реченице**.

Ако / Уколико *потрчимо стићи ћемо воз*.

Везници који се користе за увођење условних реченица су *кад*, *уколико* и *ако*. На основу употребљеног везника и / или значења, условне реченице могу бити реалне, потенцијалне и иреалне.

1. Реалне условне реченице представљају оне услове након чијег остварења се одређена радња може извршити. Овдје се користе везници *ако* и *уколико*, као и ријечца *ли*.

Ако / Уколико *добро спремим испит, положићу га. Буде* ***ли*** *се све одвијало према плану, вечерас ћемо славити.*

2. Потенцијалне реченице изражавају услов након којег постоји могућност остварења одређене радње. Поред везника *ако* и *уколико* за увођење ових реченица се користи везник *кад*. Да би *кад* био условни везник предикати главне и зависне реченице морају бити у кондиционалу односно потенцијалу. Зато се ове реченице и називају потенцијалне.

Кад / Уколико / Ако *бих живјела на селу, имала бих пса.* ***Када*** *бих раније устајала, можда бих стигла на посао.*

3. Иреалне реченице представљају услове који нису остварени, те се радња главне реченице не може остварити. За увођење ових реченица користи се везник *да*. Предикат зависне реченице је у перфекту или презенту, а предикат главне реченице је у кондиционалу.

Да *више ради, више би имао.* ***Да*** *сам знао какав је, никада не бих путовао са њим.*

Исходи:

Ученик разликује и препознаје начинскопоредбене и условне зависне реченице.

Разликује нивое поређења код поредбених реченица.

Разликује врсте условних реченица.